

Nr 133.

Av herr **Hermansson m. fl.**, om ändrad lydelse av 1 § i lagen om arbetarskydd.

Föregående års riksdag beslutade med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 40 vissa ändringar och utvidgningar av den förut gällande lagen om arbetarskydd. Därvid blev emellertid jordbruket och dess binärningar med undantag av de arbetsställen, där maskinella hjälpmedel, ångpannor, kokare eller andra kärl under tryck komma till användning, undantagna från lagens tillämpningsområde. Detta innebär, att jordbrukets arbetare i stort sett, och i trots av att denna betydande lönearbetaregrupp på grund av sin ekonomiska och sociala ställning måste anses vara i allra största behov av statsmakternas sociala omvårdnad, blevo utestängda från den lagliga rätt till ökad säkerhet till liv och hälsa, som övriga grupper av lönearbetare genom riksdagens beslut blevo tillerkända.

Motståndarna till det förslag om att arbetarskyddslagen i tillämpliga delar skulle utsträckas till att även omfatta jordbruket och dess binärningar, oavsett om »maskinella hjälpmedel, ångpannor o. s. v.» användas eller icke, som förelåg vid fjolårets riksdag, anförde som huvudsakliga skäl för denna sin ståndpunkt att den ifrågasatta utvidgningen av lagen dels vore obehörlig samt ägnad att leda till trakasserier mot jordbrukets utövare, dels skulle medföra ökad och fördyrad inspektion utan att för jordbrukets arbetare innebära några avsevärda fördelar. Dessutom uttalades vissa farhågor för, att ett bifall till förslaget skulle komma att i alltför hög grad belasta jordbruket med ökade utgifter. Dessa påståenden blevo dock enligt vår mening fullständigt vederlagda redan i motiveringen till det förslag angående arbetarskyddslagens tillämpningsområde, som socialstyrelsen avgav med anledning av den ovannämnda regeringspropositionen.

Socialstyrelsen anförde bl. a., att farhågorna för att de föreslagna lagbestämmelserna skulle kunna komma att användas i trakasseringssyfte måste anses obefogade med hänsyn till det synnerligen varsamma förfarandet vid skyddsbestämmelsernas genomförande. Någon ökning eller fördyring av kostnaderna för inspektionsväsendet ansåg styrelsen icke heller behöva ifrågakomma, då underinspektörerna redan förut för sin tillsyn av ångpannor och maskiner relativt ofta måste besöka det stora flertalet av de jordbrukets ar-

betsställen, där utvidgningen skulle komma att påkalla tillsyn från deras sida. Till stöd för denna mening anfördes vidare, att lagen under alla förhållanden fritager inspektionsorganen från skyldigheten att utan särskild anledning besöka arbetsställen, där yrkesfara eller fara för andra mot lagen stridande förhållanden i regel kan anses utesluten. Dessutom påpekades, att lagen icke komme att äga tillämpning på de små jordbruksföretag, som icke använda främmande arbetskraft. Styrelsen anförde vidare, att den föreslagna utsträckningen av lagens tillämpning även för jordbrukets del, liksom för vissa andra verksamhetsgrenar, vilka i full utsträckning äro underkastade lagens verkningar, skulle i praktiken bli föga märkbar, varför de yppade farhågorna för att ett bifall till förslaget skulle komma att i nämnvärd omfattning öka jordbrukarnas utgifter också måste anses obefogade. Däremot skulle den ifrågasatta utvidgningen av lagens tillämpningsområde enligt styrelsens mening medföra den fördelen, att möjlighet vunnes att ingripa mot eventuellt förekommande missförhållanden.

I fråga om *behovet* av arbetarskyddslagens utsträckning till att omfatta även jordbrukets arbetare gjorde socialstyrelsen i sitt omnämnda förslag bl. a. följande uttalande:

»Här ifrågavarande lagstiftningsåtgärd är emellertid ej blott förestavad av teoretisk hänsyn till följdriktighetens och rättvisans krav, utan är den jämväl motiverad med hänsyn till praktiska skyddsbehov. En del inom jordbruket använda redskap ha nämligen visat sig medföra sådan olycksfallsrisk, att de borde giva anledning till ingripande från yrkesinspektionens sida, men då dessa redskap ej kunnat räknas till de i lagen angivna hjälpmedlen, hava yrkesinspektionens befattningshavare saknat befogenhet därtill.

En allmän tendens att i avseende å statens sociala omvårdnad jämställa jordbruksarbetaren med industriarbetaren har under de senare åren tydligt gjort sig gällande. För vårt lands vidkommande må i sådant avseende erinras om lagen angående olycksfallsförsäkring. I fråga om de internationella strävandena kan visas på den serie av beslut, som år 1921 fattades av internationella arbetskonferensen i ändamål att i olika avseenden på det sociala området bringa jordbruksarbetarna i nivå med industriens arbetare.»

Det saknas således enligt vår mening alla rimliga anledningar till att icke låta arbetarskyddslagens föreskrifter i tillämpliga delar gälla för hela den svenska arbetsmarknaden. Rättvisan kräver helt enkelt, att de inom jordbruket och dess binäringar sysselsatta löntagarna böra tillerkännas samma skydd mot olycksfall och ohälsa i arbetet som andra arbetare och löntagare, så långt ett dylikt skydd genom statsmakternas försorg kan åstadkommas. Och det torde icke kunna med framgång bestridas varken att ett verkligt behov av en lagstadgad ordning i detta hänseende föreligger eller att det skulle vara förenat med några större ekonomiska eller andra svårigheter att genomföra en dylik ordning.

Då arbetet inom jordbruket i vissa hänseenden skiljer sig från arbetet inom andra näringsgrenar, och då även lagens föreskrifter böra anpassas efter de rådande förhållandena, anse vi emellertid, att det icke är av behovet påkallat,

att de i lagen inrymda bestämmelserna angående raster, nattvila, veckovila samt minderårigas och kvinnors användande till arbete skola äga tillämpning inom jordbruket eller till detsamma hörande binäringar.

På grund av vad som här anförts få vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av nu gällande lag om arbetarskydd, att första paragrafen i nämnda lag erhåller följande lydelse:

§ 1.

Denna lag — — — sätt användes.

Från lagens — — — eller icke.

Å arbete inom jordbruket eller till detsamma hörande binäring, vilken icke bedrivs såsom självständigt företag, skola bestämmelserna i 5 § i)—1) samt de särskilda bestämmelserna rörande minderårigas och kvinnors användande till arbete icke äga tillämpning.

Stockholm den 21 januari 1932.

A. Hermansson.

Allan Andersson.

Olof Andersson,
Malmö.

